СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 76. Джерзі Сіти, Н. Дж., субота, 2-го квітня 1938. No. 76. Jersey City, N. J., Saturday, April 2, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

У. Н. СОЮЗ ПРИЗНАЧИВ ТЕПЕР $50,000 НА ДИВІДЕНДУ СВОЇМ ЧЛЕНАМ

ДИВІДЕНДА БУДЕ ВИПЛАЧЕНА ГОТІВКОЮ. ДО ДИВІДЕНДИ МАЮТЬ ПРАВО ТІ, ЩО Є ВЖЕ ДВА РОКИ ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗУ І Є В НОВИХ РОДАХ ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

ГУВЕР ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД ДИКТАТУРОЮ

НЮ ЙОРК. — На бенкеті, влаштованім Радою Заграничних Справ, бувший президент Гувер, котрий щойно повернувся з Европи, виголосив промову, в якій перестерігав Америку перед диктатурою, до якої, на його думку, прямує нинішний американський уряд. Гувер говорив, що комунізм в Европі на вимерті, але головною загрозою демократії являється нині фашизм. Нагадуючи початки італійського фашизму, Гувер говорив, що він також зачинався великими економічними обіцянками й рівночасною контролею економічного життя краю, подібної до тої, яку впроваджує в Америці „новий розділ". Гувер закликав Америку не втручатися в европейську війну, а обороняти в нутрі свого краю демократію перед наступом диктатури. Спосіб на оборону демократії він подав такий: „Ми повинні її переживати, повинні оживляти її в нутрі наших власних границь, повинні тримати її чистою від зарядків, повинні безнастанно боротися проти тих, що її надуживають, повинні настоювати на інтелектуальну чесноту, повинні скріплювати її мораль, повинні вистерігатися війни".

БУРЯ В КОНҐРЕСІ.

ВАШИНГТОН. — Хоч президент Рузвелт у листі рішучо підкреслив, що він не прямує до диктатури, то проте в конґресі, в палаті представників, розвелася справжня буря над законопроектом про реорганізацію державного апарату. Цей реорганізаційний законопроект скріпить значно силу президента й дасть йому право усувати небажані особи з високо поставлених позицій, а наставляти своїх людей. Хоч сенат уже ухвалив цей законопроект, то палата представників задумує ще над тим звести гарячу дебату.

КАЖУТЬ, ЩО ЦЕ ПРИГРАВКА ДО ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ.

НЮ ЙОРК. — У поважних політичних кругах думають, що заява президента Рузвелта, що він не прямує до диктатури, бо навіть бракує йому до того особистих диктаторських прикмет, не призначена лиш на те, щоби перепачкувати через конґрес реорганізаційний закон, але також на те, щоб підготовити відповідне наставлення серед американського загалу до наступних президентських виборів. Також бувший президент Гувер різко підкреслив зарозу диктатури в Америці на те, щоб викликати відповідний настрій до наступних президентських виборів. Догадуються, що наступні вибори відбудуться під кутом боротьби Републиканської Партії проти „реґламентації, диктатури, контролі суспільного життя і централізації влади у Вашингтоні".

ДЖЕРЗІ СИТІ ПОЗВОЛЯЄ РОЗКИДАТИ ЛЕТЮЧКИ.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Під натиском Найвищого Суду заряд міста Джерзі Сити заявив, що відтепер можна буде роздавати на прилюдних місцях летючки з інформаціями про ріжні справи. Ці летючки тут донедавна були заборонені; треба було спеціяльного дозволу на них. Але ці летючки мають бути місцевого характеру, а не мають походити з джерел зпоза міста.

ГЕРСТ У МАТЕРІЯЛЬНИХ КЛОПОТАХ.

НЮ ЙОРК. — Ґазетярський магнат Вилйем Герст, який недавно назначив для своїх маєтків спеціяльного завідателя, тепер на черзі втратив свій приватний готель на Парк евеню в Ню Йорку. Цей готель перебрали інші удiловці. Герст передтим зліквідував свою славну колекцію образів.

СВОБОДА СЛОВА В ПРАКТИЦІ.

НЮ ЙОРК. — Хоч професори Нюйорського університету на кожному кроці підкреслюють свою боротьбу з фашизмом і заявляються за демократію, то проте в тім університеті злочинні власті сконфіскували в студентськім місячнику редакційну статтю, що торкалася справ контролі уродин. Інший студентський часопис, „Юніверзиті Гайтс Дейлі Нюз", станув в обороні першого часопису й звернувся з проханням до канцлера університету, Чейза, щоб зняв цензуру. В цім проханні апелюється до „демократії, свободи слова" і т. п.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ЧУДА НА ВИСТАВУ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Предсідник виставової корпорації, Ґровер Ґвейлен, заявив, що на виставі в Ню Йорку в 1939 р. будуть влаштовані такі видовища, які ще нині багато людей уважають неможливими. Між тими „чудами" будуть влаштовані повітряні вистави, в яких зображуватимуть пекло й інше. В тих виставах приміють високі водяні фонтани, ріжнокольорове світло, вогонь, ракети, а це все буде синхронізоване з відповідними голосовими ефектами.

ХОЧУТЬ ЗАКЛАДАТИ ЛЕТУНСЬКУ ШКОЛУ.

НЮ ЙОРК. — Летунська комісія нюйорського виховного департаменту подала проект, щоб у Лонг Біч біля Ню Йорку влаштувати міську летунську школу, в якій студенти з гай скул могли б дістати фаховий вишкіл у летунстві.

ТОРНАДО ШАЛІЄ ДАЛІ.

ШІКАҐО. — Торнадо, що знищив пару днів тому містечко Пікин, шаліє в середніх стейтах далі. Тепер він навістив частину стейту Кентокі й тяжко ушкодив містечко Педукаґ.

СМЕРТЬ ПОКІНЧИЛА ПИЯЦЬКИЙ ЗАКЛАД.

В коршмі в селі Бабе пяний Тимофій Захарчук заложився, що випє чвертку горілочого спирту. Як тільки взяв до уст склянку з горілочим алкоголем, рідина розлилася на вбрання й до кількох секунд Захарчук станув у полумю. Він так дуже попікся, що незабаром помер.

СЕНЗАЦІЙНА ОПЕРАЦІЯ СЕРЦЯ.

У шпиталі св. Антонія в Парижі три молоді хірурги перевели сензаційну операцію серця одного безробітного, який намагався скінчити самогубством. Перед 12 днями привезли до шпиталю безробітного, який зранився смертельно ножем у саме серце. Підчас операції лікарі ствердили, що серцевий мішочок пробитий на 2 цм. і що серце збільшилося внаслідок цієї рани пятикротно. Перші спроби зішити серце не дали успіху, бо воно ще слабо билося. Щойно коли серце перестало битися, лікарі зішили серце і масажем привернули рухи серця. Операцію серця повторювали чотирьома наворотами і за кожним разом вона тревала 20 хвилин. По останній операції масажем і киснем лікарі оживили серце. Крім того 12-го дня по операції лікарі перевели ще трансфузію крови і безробітний, якому вже чотири рази переставало битися серце, почувається зовсім добре. За три тижні вийде вже зо шпиталю.

БЕЗПЛАТНІ КІНА ЗАСОБОМ ПРОПАҐАНДИ КОМУНІЗМУ.

У прикордонних зо Швайцарією французьких містах комуністи хопилися нової методи поширення комунізму між швайцарцями. Комуністи висвітлюють по кінах виключно большевицькі фільми військового і політичного життя Москви, написи большевицьких летунів, обжинки в колхозах і т. д. На ці сеанси мешканці Швайцарії дістають запрошення від французьких соціялістів, які обіцюють цікавим вступ та їзду трамваями до кіна і назад до дому. Ось-так комуністи омотують своїми сітями бідніші верстви Швайцарії.

ДИКИЙ ЗАКУТОК ПРИРОДИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

На саксонсько-чехословацькій границі лежить болотнисте і покрите сітником та зарослями озерце — поверхні 30 га. Околиця озера є гориста й повна дикої звірини всякого роду; живе там також — дуже рідкий тепер в Европі — тетерев. Найближче містечко Ашберґ лежить на висоті 930 м. і чужинці майже не відвідують його. Тому, що береги озера є болотнисті й недоступні, багно заселює найріжнороднійша пташня, м. ін. і журавлі. Вчені, які на цьому відлюдді могли приглядатися до життя цих рідких птиць, звернулися до уряду з домаганням зробити з цього закутка резерват, тобто заборонити людині там вступ. Уряд так і зробив.

ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РАДІОМ.

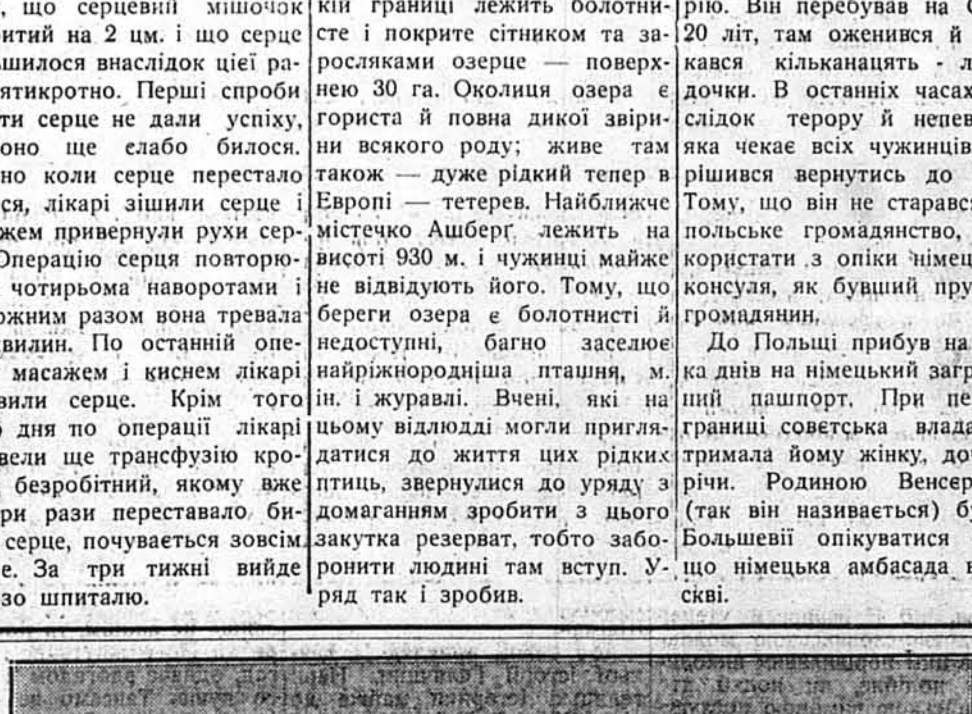
Професор Неш з Нюйорського університету заявив перед зібранням родичів, що радіові години, призначені для дітей, не є здоровим явищем, і діти повинні його уникати. Слуханя радіових програм притуплює умову гостроту дітей і на дальшу мету замісць користи приносить шкоду.

НЕЗВИЧАЙНИЙ ГІСТЬ НА ВЕСІЛЛІ.

Недавно відбувався в Черську коло Варшави шлюб 36-літнього місцевого селянина. Гості якнайкраще бавилися, та ось нагло станув на порозі вандрівник, у якім молодий і всі весільні гості пізнали брата молодого, 45-літнього Івана, який попав у 1914 р. в російський полон і щойно тепер вернувся.

Почав оповідати свою історію. Він перебував на Сибірі 20 літ, там оженився й дочекався кільканацять - літньої дочки. В останніх часах наслідок терору й непевности яка чекає всіх чужинців, він рішився вернутись до краю. Тому, що він не старався про польське громадянство, мусів користати з опіки німецького консуля, як бувший пруський громадянин.

До Польщі прибув на кілька днів на німецький заграничний пашпорт. При переїзді границі совєтська влада затримала йому жінку, дочку й річи. Родиною Венсерського (так він називається) буде в Большевії опікуватися покищо німецька амбасада в Москві.

ЗБРОЯТЬ РОСІЮ В АМЕРИЦІ.

У фабриці літаків Северського в Фармингдейлі, на Лонг Айленді, будують для Росії літаки, призначені спеціяльно для довшої їзди. Вони мають у крилах додаткові збірники топлива. Можуть нормально перелетіти віддаль 3,000 миль.

ПОЛЯК ПРО СЕПАРАТИСТИЧНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНИ

ВАРШАВА. — Бувший польський консул у Харкові, д-р Т. Бжезінські, виголосив у Варшаві в „Інституті національностевих дослідів" реферат на тему „Зарниси української проблеми на тлі теперішньої ситуації в СССР". Прелеґент сказав на вступі, що Совети держаться при помочі жахливої поліційної системи. Наприклад, у самому Харкові начислювано чекістів на 30,000 осіб. Прелеґент говорив потім про те, чи є можлива зміна відносин у Совєтах, де зреформовано поняття про родину, материнство, батьківщину і т. д. Казав, що не вірить у можливість такої зміни, яка обхопила б увесь простір Совєтів. Зате, казав він, є можливі сепаратистичні змагання окремих республік, а в першу чергу є правдоподібне таке змагання в Україні, себто в тій частині СССР, що є найбільш „медом і молоком пливуча", що є хліборобською і промислово-господарською базою Совєтів. Далі казав, що український нарід в Україні є пасивний, а совєтська політика є паном ситуації. Та проте можна завважити в Україні під Советами симптоми постійної підземної течії. В рядах учительства є українські патріоти. Давлення українського руху викликає реакцію і скріпляє почуття української окремішности. А українське село зберегло подекуди старий, традиційний вигляд. Не все далося там обмосковщити. Діти до 10 літ по російськи не розуміють. Прелеґент заявив при кінці, що не треба глядіти надто рожево на те, що може статися в Україні. Але і не треба глядіти чорно. Тому треба брати під увагу, особливо Польщі, що може трапитись таке, що в короткому часі Україна може піднятися знову до самостійного життя.

УСПІХ КОНЦЕРТУ ЛЮБКИ КОЛЕССИ.

ПРАГА. — Дня 9. березня відбувсь у великій салі Центральної Бібліотеки міста Праги концерт відомої української пяністки Любки Колесси. Концерт увінчався величезним успіхом. Уся празька критика висказалася про нього в самих найвищих похвалах.

НЕ ДАВАЛИ ГОВОРИТИ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ЛЬВІВ. — На вічу в обороні адвокатури реферував д-р Вол. Старосольський і говорив по українськи. Гурток польських адвокатських аплікантів підняв бучу і намагався стероризувати промовця, щоби перестав говорити по українськи і промовляв по польськи. Та закурюченим вшехполякам відповіли, що як їм не подобається українська мова, то можуть покинути віче.

ЗА ЗНЕВАЖЕННЯ ПІЛСУДСКОГО 5 ЛІТ ВЯЗНИЦІ.

ВАРШАВА. — В польськім соймі говорив премієр ген. Славой-Складковскі про те, що є такі „гадини", що зневажають імя і діла Пілсудского. Казав, що сик тих гадин треба здавити „зорганізованою леґальною силою". По цій промові ухвалено закон про охорону імени маршалка Пілсудского. За зневаження його імени грозить тепер кара 5 літ вязниці.

З МОСКВИ В УКРАЇНУ.

КИЇВ. — Довгий час, як був десь „зник" премієр УССР, Бондаренко, не було премієра. Але були аж три заступники премієра, що їх назначала Москва. Вкінці знайшла Москва і премієра. Це Демян Коротченков, що по відбутті служби в червоній армії вів 10 років партійну роботу в Москві. Як став премієром України, то й змінив назвище. В Україні він вже не Коротченков, а — Коротченко. Неначе „повернувся" до українства.

„ЦІКАВЕ ТОВАРИСТВО".

ВАРШАВА. — Це такий заголовок статті, яку помістила польська ґазета „Фаланґа". Тим товариством є „Товариство жидів-християн у Польщі". Часопис дораджує ближче до нього приглянутися, а особливо до людей, що в ньому працюють. І подає такі імена управи товариства: Фаєрштайн-Кшеменьскі, президент Найвищої Палати Контролі Польщі; Ґродиньскі, віцеміністер скарбу; Фльоар-Райхман, екс-міністер промислу й торговлі; Бернард Станіслав Монд, ґенерал бриґади; д-р Станіслав Капельнер-Капліцкі, президент міста Кракова. Згаданий часопис кінчить статтю тим, що треба добре приглянутися до тої „еліти" (а зокрема до її походження), що то тепер править Польщею.

А ТО РАЗ ПРЕЗИДЕНТ!

ВАРШАВА. — Польська Академія Літератури має великий клопіт зо своїм президентом, Вацлавом Серошевским, відомим польським письменником. Не так давно писали про нього, що він занадто багато краде з чужих творів. А ось тепер знову запізвали Серошевского до суду за те, що використав чужий матерiял для сценарія для фільми „Дівчина шукає кохання".

ВТІКАЮТЬ ДО ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Французько-еспанську границю переходять тисячі дезертирів еспанської червоної армії. Це головно вояки, що належали до чужинецьких бриґад. Тепер вони шукають захисту у Франції. Всі вигладають нуждено. Їх відсилають до концентраційних таборів.

ОБМІНЯЛИСЬ ПОСЛАМИ.

ВАРШАВА. — Президент Польщі приняв литовського посла Казимира Скірпу. В тім самім часі в Ковні приняв литовський президент польського посла Ф. Харвата. Польська преса жалується, що Литва не хоче входити в тісніші зносини, а обмежується тільки до того, до чого звязав її польський ультимат.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПІВ БІЛІОНА НА ФЛЬОТУ

Сенат американського конґресу ухвалив у середу проєкт фльотного департаменту в справі розбудови воєнної фльоти й призначив на цю ціль 549 міліонів долярів. Є це подія першорядної величини й суспільного та політичного значення, що лунатиме відгуком у далекій будучности.

Замітним фактом притому є те, що цей проєкт ухвалено зараз, як він вийшов з сенатського комітету, й то без великої дискусії. Коли взяти під увагу, що інші справи, далеко меншої ваги й потягаючі за собою багато менші видатки, були дебатовані широко й довго, а цей внесок на небувалий видаток понад пів біліона доляра не мав властиво в сенаті справжньої дебати, то не можна дивуватися, що в краю, а то й у самому конгресі про цю справу кружляють ріжні чутки.

Дав цим чуткам вислів сенатор Кларк з Мізурі в своїй промові перед повною палатою сенату. Він приписав цей проєкт пропаґанді „високо поставлених осіб" за велитенське збільшення збровння Злучених Держав. Він говорив, що недавно в Ню Йорку відбулися збори певних визначних фльотних і військових офіцирів під проводом одного визначного американського дипльомата та що в цих зборах узяли теж участь деякі великі фінансисти Ню Йорку. На цих зборах, мовляв, постановлено повести правильну кампанію, відповідно фінансовану, за розбудження воєнних настроїв у Злучених Державах.

Сенатор Кларк видно не мав би нічого проти воєнної пропаґанди, якби Злучені Держави рішилися на війну, одначе він противиться воєнній пропаґанді, заки край рішився на війну. Як він висказався: край не повинен рішати своєї фльотної політики, заки вирішив свою заграничну політику.

В дальшій частині своєї промови сенатор Кларк натякнув на те, які цілі має розбудова воєнної фльоти, і ця частина дає нам догадуватися, що може заграничча політика Злучених Держав не є така невирішена, як сенатор Кларк представляє. Він каже, що проєкт визначення пів біліона долярів на розбудову фльоти має на цілі виставити таку велику фльоту для Злучених Держав, щоб вони мали на Тихому океані більше кораблів, ніж там має Японія, а рівночасно на Атлянтійському океані більше кораблів, ніж мають котрінебудь дві держави разом.

Сенатор Кларк уважає такі видатки й такі наміри вершком глупоти. Злучені Держави можуть бути найбогатшою країною в світі, одначе такі наміри перевищити в зброєнні всі держави та їх комбінації він уважає не під силу навіть Америці.

„ДИНАМІТОВІ" ПРОДАВЦІ

Є в Америці слово „дайнемайт", себто „динамітовий". А вживають його тоді, коли хочуть підкреслити чиюсь силу, вибуховість, енерґію. Є „динамітові" атлети, „динамітові" суспільні діячі, а є також „динамітові" продавці, чи, як їх в Америці називають, „сейлсмени". Ці „динамітові" продавці" вміють до людей так приговорювати, що просто нема річи, якої вони не змілиб людям продати. Кажуть, шуткуючи, що вони навіть потраплять ескімосам на бігуні продати холодільник (айс баксу).

Ось ті „динамітові продавці" вештаються по містах, містечках і селах, заглядають до хат і стараються продати якийсь новий електричний винахід до кухні, або кімнати, чи то якийсь тоалетний предмет, чи щось з одежі, чи автомобіль, трактор, дім і т. п. Коли вони схоплять свою „жертву" в руки, то так довго й уперто приговорюють, поки відпорність цеї жертви цілком не ослабиться і вона таки купить ту річ, яку продавець має на продаж.

Розказують, що раз чоловік страшенно посварився з жінкою за те, що вона купила від такого продавця електричний змітач, хоч цього змітача їй не було дуже потрібно. Крім того не було в хаті подостатком грошей на ту річ. Жінка оборонялася, як могла, і вкінці сказала чолвікові, щоб він віддав продавцеві цей змітач, коли той наступного місяця прийде по рату. Жінка лишила на той день чоловіка самого вдома, бо не хотіла бути свідком сварки між чоловіком і продавцем. Та якеж було її здивування, коли, вернувшись додому, вона застала чоловіка з двома електричними змітачами. На запит жінки, що це означає, чоловік трохи винувато відповів, що він купив ще один змітач, бо продавець переконав його, що одного в хаті замало.

Та тут нема чого нарікати на продавців. Це люди, які тим робом заробляють на прожиток. І треба сказати, що цей їх заробіток є дуже тяжкий, навіть „проклятий". Бо такий продавець натрапить нераз на твердого „костумера", який викине його на вулицю, ще заки він увійшов у хату. Коли треба тут нарікати, то на ту економічну ситему, яка це заводить. Бо, як відомо, вислідом такого „динамітового продажу" є те, що величезна частина населення Злучених Держав є задовжена по вуха. Один сплачує авто, інший — електричний змітач, цей меблі, той убрання, не говорячи вже про хату, будівляні парцелі, чи інші реальності. Плата майже кожного працюючого чоловіка є тим робом наперед обложена до самого краю ріжними сплатами. А в економічному розумінні це означає, що наша покупна сила є вже заздалегідь обтяжена на довгі роки, бо ми нині спожитковуємо те, на що ще не заробили.

Знаємо, що добробут краю залежить від покупної сили людей. Коли люди мають подостатком грошей, щоб купувати ріжні річи, то процвітає промисл, який виробляє ті річи. Збогачуються підприємства і робітники. Коли люди не мають грошей на закупно ріжних річей, то праця у фабриках припиняється, бо нема де вироблених річей збути.

А тепер запитаймо, звідки люди візьмуть за пів року гроші на вбрання, коли за пів року всяку грошеву надвишку вони будуть віддавати як сплату за те вбрання, яке вони вже зносили, або доношують? Також, звідки чоловік візьме гроші на автомобіль, коли його авто вже „підтопталось" і потребує разураз направи, хоч воно ще не сплачене і ще треба на ту сплату пару років відривати порядну пайку з заробітної платні? Те саме з меблями, всякими домашніми причандалами, а навіть з домами. Заки чоловік виплатить дім, то той дім уже нічого не варт і можна його розвалити. Серед нинішньої системи чолвік фактично не може нічого мати, тільки все винаймає. Бо навіть коли він „купить" якусь руч, то та річ так довго не є його власністю, як довго він не сплатив останньої рати. Колиж він цю рату сплатив, то та річ вже є зужита і нічого не варт. Виняток творять тільки асекураційні поліси, які чоловік дістає у їх повній вартості після цього, як її виплатив.

Очевидно, що винуваті за це є в першій мірі самі компанії, які примінюють до людей страшенно „динамітові" методи продажу. Вони так рекламують свої річи, так впливають психольоґічно на людей, а потім так їх напастують своїми арміями „динамітових продавців", що більшість людей не всилі їм опертись. А коли більшість пуститься в даному напрямку, то за нею мусить поступати і меншість. Бо коли, припустім, одна, друга, третя і четверта хазяйка купить собі якусь модерну річ на виплату, то пята, хоч може і в засаді не погоджується з „купном на сплати", щоби бути на тому самому рівні життя, що попередні чотири, і собі, рад не рад, таку річ купує.

Тяжко передбачити, чим та „динамітова" система скінчиться. Президент Рузвелт кількома наворотами перестерігав загал і компанії перед тою системою. Та це не помагає. Тому, здається, що та система також стане одною з головних причин, що колись таки прийдеться в Америці завести гостру інфляцію, що перекреслилаб усі попередні рахунки і відсвіжила тим покупну здібність американської суспільности. А в тому перекресленні, зрозуміло, найгірше вийдуть таки самі „динамітові" компанії.

ГАРТУЙМО ДУХА

(Старокрайовий голос до української молоді).

Рішучість, відвага і витревалість, це головні чинники життєвої справности. Якщо людина у кожній ситуації зпоміж ріжних можливостей уміє скоро вибрати якусь одну здорову думку, якщо має відвагу зробити рішучий крок вперед і якщо має впертість витревало поконувати всі трудноші по дорозі аж до перемоги, тоді напевно пробеться вона й крізь найтвердше життя, а напевно осягне намічену ціль. І якщо нарід має багато громадян з такими прикметами, він теж напевно зуміє побороти всі запори на дорозі його змагань і з кожної ситуації усе вийде переможно. Таким прикладом може бути для нас німецький нарід.

Тому всі народи змагають до цього, щоби присвоїти собі якнайбільше цих прикмет та особливо вщіпити їх молодшому поколінню. Відповідно до цього й виховують свою **молодь.** Навіть шкільних дітей гуртують у кружки „вовчків", „орлів", т. зв. „зухів", і т. п., і там заправляють їх до життєвої справности.

В першу чергу розбуджують у них **веселий настрій,** розохочують духа до сміливої зустрічі всяких пригод, заправляють до відважної постави у кожній ситуації, до впертої витревалости у здобуванні наміченої цілі, до героїчних поривів, нераз до очайдушности.

Колиж застановимося, як у нас, українців, ця справа представляється, то треба ствердити, що дуже лихо. Нам загалом бракує і рішучости, і відваги, і витревалости. Замісць рішучости, ми маємо непорадність. Тоді, коли вже треба зробити рішучий крок наперед, наш чоловік щойно зачинає думати, вагатись, і безрадним зором, як дитина, глядить навкола себе, можеб хто поміг, чи порадив. Замісць відваги, покутує у нас несміливість і фальшива стидливість. Де треба сміло наставити чоло, там наш брат щойно несміло підкрадається, і в думці все непевність: **„а що буде, як не вдасться?"** Замісць упертої витревалости аж до перемоги, ми маємо **соломяний вогонь.** Запалиться чоловік до якогось діла, але дійде до першої перешкоди, і вже потах, махнувши рукою: „ей, шкода роботи, це не піде!"

Через те народ дуже багато тратить на своїй силі, і позволяє іншим тесати собі кілки на голові. **Ми всіх любимо,** всім віримо, для всіх маємо милосердя, для всіх прихильні і щирі, геть душу віддаліб. Цеж цілий світ знає, що украінці — це нарід веселий, співучий, і добрий, і гостинний, і щирий. **Але цей світ зо своєї сторони не знає ні дрібку милосердя для українців.** Бо нинішній світ є вирахуваний на зиск і силу, і на вашу кривду, жаль чи плач ніхто не буде звертати ніякої уваги. Хочете жити, то не плачте і не стогніть, але пробоєм продирайтеся крізь життя. Будьте рішучі, відважні, витревалі!

Цього року на зїзді „Рідної Школи" український холмщак привіти складав. А ми йому дякували, аж бідачисько розплакався. А як він розплакався, то й цілий зїзд мало що не прослезився. Сама мужва, а пекло в очах. Можливо, що такий був настрій, а може й хвиля вимагала. Але якби так чужинець глянув на це, то напевно сказав би: „Гей, ви, люди! Які ви добрі, милосердні, і чутливі, і щирі, і сердечні, але, — які ви плаксиві! **Деж цей дух у вас козацький дівся? Чи думаєте, що нині сентимент когось зворушить?** Засмійтесь у горю, трохи гарту, бойового духа ваших предків, не справляйте тризни, коли ще ви не померли!"

Але дарма! Така вже наша вдача і душа. Старих може й не переломиш, але молодь? Тому виховуймо цю молодь! Навчім її рішучости, відваги, витревалости. Вчімся життєвої справности вже змалечку.

В першу чергу, працюючи у гуртках доросту, **добуваймо з молоді її власну ініціятиву.** Не накидаймо їй усяких програм і плянів, але **нехай ця молодь сама з себе викреше трохи творчого духа,** а ми ставаймо лиш на сторожі його. У гутірках з цією молоддю завдаваймо їй питання, як би вона вийшла з цієї чи іншої складної ситуації. Такі задачі можуть бути й на письмі. Треба подавати цій молоді відповідну літературу, а особливо таку, що описує всякі пригоди, мандрівки, подорожі тощо. Такі книжки молодь радо читає і багато користає. Трапляються у громаді між хлопцями артисти, малярі, різьбарі, співаки, поети, то можеб вирвався котрийсь між людей таланти розвивати.

Треба поручати молоді читати книжки наголос, щоб здобувала ширший засіб українських слів до бесіди. Чому в нас люди не годні вимовити складнішого слова, перекручують його до смішности, або, прим. на зборах, таки мовчать? Бо слівник їх бесіди не перевищає сто слів. Вони нераз мають здорову думку, мудрий плян, але не мають відваги висказати це публично, бо не стає їм слів сказати те, що мають на думці, чи на серці. Тому здаються на ласку посередників; нехай, мовляв, другий за мене скаже.

Для заохоти до праці й ініціятиви треба признавати замітнішим одиницям признання, похвали, роздавати премії, нагороди, відзнаки. Це люди люблять і захоплюються до життя. Чи не подумалиб наші центральні установи про відзнаки-медаліони для своїх заслужених українських громадян?

І українська пісня теж багато розвеселює і заохочує до життя. І спортові змагання дають добру життєву заправу і безліч інших засобів можна використати. Та найважніше, — це те, щоб розпогодити людського духа до життя, виробити все бадьорий настрій і розпалити охоту до сміливого поборювання всіх труднощів і перегон. Не сідай і не плач і не оглядайся за рятунком, але сам з усміхненим лицем пробоєм іди крізь тверде життя. Це не штука вибовкти вікно в хаті, або відчепити сусідові ворота, але штука є, щоб наша молодь вчилась у скрутній ситуації знайти вихідну дорогу, помогти собі, та ще й другому, щоб мала відвагу у громадянському житті вибитися на чільне місце та щоб загартувала свого духа витревало змагати до означеної цілі хочби й ціле життя. А коли буде така молодь, буде й такий нарід, і тоді ніщо йому не стане на перешкоді у змаганнях за найбільші ідеали. — („Наш Прапор").

О. Поморянський.

ЄГИПЕТСЬКИЙ СФІНКС

Нарід — анонім.

Ренан називає Єгипет смолоскипом посеред мрячної старовини. І справді в часах перед історією Греції лише з Єгипту маємо якийсь образ, хоч невиразний. Старинний письменник пророкував Єгиптові: „О, Єгипте, Єгипте, з твоєї віри остануться лише казки, пізніші покоління не схочуть вірити в них та лише слова на каменях!"

Тіла египтян не розсипалися в пил, бо заховалися в муміях, одначе імена не збереглися. Бо цікаве: ми не знаємо імени ні одного египтянина! Або радше можна сказати: всі египтяни мають багато імен, так, як їх боги. Так нпр. популярна свого часу королева Гачензут ще тому 50 літ звалася: Гатазу. Про всіх тих королів і державних мужів, князів і жерців (духовників), які оставили нам памятники, знаємо лише одно напевно: що вони не так звалися, як ми їх називаємо. Це, зрештою, є не тільки прикметою египтян. Імена все правильно вимовляються лише в їх ріднім краю, а чужі народи зправила вимовляють їх фальшиво. І воно зовсім зрозуміле, бо кожна мова (перед винаходом фоноґрафу) була лише проминаючою симфонією в історії людства. Як вона проминула, вмерла, то ми тепер можемо лише здогадуватися, що слова в тій мові дані люди вимовляли так, чи сяк. І навіть коли й маємо на письмі збережену якусь мову, то вимову слів (як їх вимовляли дані народи) можемо знати лише приблизно, бо поодинокі букви не все означають той самий звук або й узагалі нема якихось знаків на означення якихось звуків.

А в египтян є ще одна трудність. Египтяни, як і гебрайці, араби й інші східні народи, писали лище співзвуки, а самозвуки пропускали. Тому ми навіть точно не знаємо, як вимовлялося імя магомеданського пророка. Чи він звався Могамет, Магомед, Мугамед, Мугамад, чи як? А може Мегемед або Мегмед, як звалися від нього відомі турецькі султани? І на якому складі був наголос? Давніше давали наголос узагалі на першому складі, в новіших часах ставлять наголос на середущому, а при іменах султанів на останньому складі.

Біблійна транскрипція східних імен не є правильна. Вона походить від мазоретів, по українськи „передавців", жидівських учених, які займалися означенням голосних звуків і акцентуванням тексту Старого Завіту. І так могло статися, що на ввесь світ прославилися якісь люди під іменами, яких вони в дійсности не мали. В нашій Біблії нпр. зветься вавилонський цар Навуходонозор, в латинській Небукаднезар, а по вавилонськи звався він Набу-Кудурі-усур.

Вавилонська вежа назвищ.

Вчені стараються голосні звуки (голосівки) єгипетської мови доповнити коптійщиною: є це грецьким письмом, отже приголосними (шелестівками) писана египетська мова з 3-го століття після Хр. До нині ця мова вдержалася як церковна в коптійськім богослуженні (літурґії), подібно як латинська мова у римокатоликів, гебрайська у мойсеєвому і сумерійська у вавилонському обряді. А в словян у греко-католиків і в православних староболгарська мова, що її називаємо тепер церковно-словянською мовою. Та з цим порівнянням виходилоб подібне, як колиб хто італійською вимовою послугувався для дослідів староримської вимови, або нинішнім лемківським говором, що зберіг багато давніх слів, для дослідів вимови староукраїнської мови цього племени. Египетські імена маємо записані не лише по египетськи, але й грецькими буквами, у грецьких письменників, істориків, подорожників. Нпр. багато писав грецький історик Діодор. Та і це не дуже нам помагає, бо греки також зовсім безжурно перекручували чужі імена; можна навіть сказати, прикрашували їх.

Треба ствердити парадоксальну дійсність, що египетська чи вчасно-египетська історія куди більше змінюється на основі „останніх відомостей", розкопів, знахідок (папірусів і ін. документів), ніж історія теперішности. Епохальні відкриття при найновішій історії (що чейже ще не стала справжньою історією) можливі багато менше, ніж при старинній. Нпр. про Троянську війну вірили довго, що це звичайні байки, які списав Гомер. Завдяки німецькому вченому-археольоґові Шліманові світ переконався, що все, що Гомер оспівав в „Іліяді", це правда, бо Трою відкопали в Малій Азії. Одначе пізніше відкопали ще більше таких руїн-місцевостей побіч „першої Трої" і це ще підтверджує „Іліяду", бо такі події, як їх Гомер описує, не могли відігратися на такім малім просторі, що його відкопав Шліман.

Або такий приклад із давньої історії Галичини. Наші галицькі історики майже до кінця 10-го сто-ліття подавали як певну річ, що по смерти князя Льва Юрієвича вступив на галицько-волинський престіл його син Юрій II і що він був останній з роду Романовичів. Та пізніші досліди виявили, що князь Лев II Юрієвич не мав зовсім сина, а Юрій II це прибране імя Болеслава Тройденовича. А наші історики (Зубрицький, Шараневич) подавали навіть життепис того князя, що ніколи не існував, писали, що він був хоровитий, слабосильний духом...

Німа країна.

Крім того в египтян стрічаємо ще одно недомагання. Ми не маємо по них справжньої літератури. Чи вони взагалі не мали літератури, чи вона не збереглася? Що вони оставили нам, це дитяча балаканина, лише спроба говорення, а не свобідно пливуча ріка, вивільна сповідь. Може египтяни взагалі не відчували потреби виговоритися, може їм вистарчало свої почування зачаровувати в камені. Вони під тим оглядом зовсім інакші як ізраїльтяни: ті говорять (Біблія), одначе не мають образів і памятників. Лише греки були мистцями слова й образу, тому греки такі близькі нашому серцю. Та й вони не вміли вповні переливати свою душу в слова. Це принесло світові щойно християнство. Ми не знаємо напевно, хто це був Шекспір і чи взагалі був який Шекспір; його назвище це анонім, та його твори ні. Його життєпис це здогад, одначе здогадом не є його душа. Таксамо не знаємо імени автора „Слова про Ігорів полк", але знаємо його думки, його душу, його велику любов до рідної землі. Не знаємо автора славного релігійно-полемічного твору „Пересторога", але знаємо, що він був великий патріот і щиро привязаний до рідної церкви. Не знаємо авторів козацьких дум, але знаємо, що їх одушевляло, що в них боліло, як вони дивилися на світ.

У чудових будівлях египтян поза чолами їх камяних велетнів живуть могутні думки, та хто зможе їх відчитати? Це й ніщо інше, а египетський сфінкс. Египтяни були не більшою і не меншою загадкою, як кожне творіння; те, чого вони не говорили, годі зясувати. Їм судилося остатись великою загадкою: для себе і для нащадків.

Так то історія Нілевої Країни для нас не є нічим іншим, лише великою фільмою: чудові образи з невиразними та скупими поясненнями.

Земля і дух.

Німота Єгипту має в собі щось життєве. Бо і справді: ніколи не було таких глибоких звязків між землею і ростинністю, як це є між землею і населення Єгипту. Так, як деякі ростини чи звірята достосовані є лише до специяльних життєвих умовин, так теж і египтяни приноровилися до египетської землі з її Нілем. Грецький історик Геродот каже про египтян, що вони роблять усе інакше, як інші люди. Головне враження, яке египтяни робили на інші народи, було: односторонність і надмірний консерватизм. Ці прикмети та прояви життя египтянина впадали відразу в очі чужинця, так як і сьогодні відразу можемо пізнати військового старшину у цивільному одязі, професора у пливальні, актора у сальоні. Ми можемо на египтянині студіювати як на науковім препараті взаємини між землею і духом, ґрунтом і народом. Який з цих двох чинників головний? Того ми не знаємо, та всеж вони скріплюють себе взаємно. Із землею і народом є таксамо, як із динамомашиною: маґнетизм заліза витворює у шпилі дроту електричний струм. Цей струм зновуж скріплює маґнетизм заліза, а через те й сам скріплеться: так підвищує постійно силу струму, а сила струму маґнетизм. Духовий струм людської душі й маґнетична сила землі: з цих взаємин розцвітаються культури.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НАЦІОНАЛЬНІ ПРИЗНАКИ.

Цікавий причинок до цікавого питання національних признак подає одна американська газета в отсей спосіб: Представте собі, що при столі засіли люди ріжних національностей: американець, англієць, москаль, німець, італієць і інші. Потім казали їх погостити чаєм, одначе казано кожному представникові нації подати стільки чарок чаю, скільки випиває в його рідній краю пересічно людина на рік.

Вислід був би такий: перед англійцем поставлено 2,000 чарок чаю, перед американцем 400, перед москалем 275, перед німцем 36, перед французом 18, а перед італійцем одну.

З цього обчислення кидається в очі передівсім величезна нерівність у споживанні чаю, а далі інші обсервації. Наприклад, те, що англійці й американці, котрі так часто вважаються расово зближеними народами, такі відмінні щодо цього звичаю пити чай.

НАЦІОНАЛЬНІ НАПИТКИ.

Коли з обчислень показується, що чаю вживають більше в одному краю, а менше в іншому, то це пригадує обсервацію, що вкожнім народі є свій національний напиток, себто звичай пити певний напиток, а далі, що деколи таких напитків буває більше.

Кажуть у купецьких колах, що пиття чаю йде вкупі з питтям горівок, а пиття кави з питтям пива. Зате, кажуть, вино не зносить товариства, і тому, де народ пе загально вино, як в Італії або Еспанії, там люди загально вже не вживають ні чаю, ні кави.

І кажуть теж купці, що світ можна поділити на три споживчо-кліматичні смуги: на північні смуга чаю й горівки, на полудні смуга самого вина, а в середині смуга пива й кави. І коли подивитися на Европу, то згрубша воно справді є в тому дещо правди.

ДЕ ВМІЮТЬ ПИТИ ЧАЙ.

Замітний факт, що москалі випивають пересічно 7 разів менше чаю ніж англійці.

Це замітне тому, що в цілому світі вважають москалів за великих любителів чаю. Чужинці, подорожуючи по Росії, все підкреслювали загальне пиття чаю. Пють його в Росії при всякій нагоді й без нагоди.

Як у Чехії на кожній стації ресторанні продавці продають пиво, так, що один англійський кореспондент написав, що в Чехії кожна стація називається однаково, Півечко, так у Росії на кожній стації подорожні біжать до стації набрати горячої води до чаю, котру там для пасажирів приготовили даром.

Кажуть, що в Московщині люди пили чай не на чарки, а на рушники: починаючи пити чай, обвивали чоло рушником. Коли ввесь рушник був мокрий від поту, що ставав на чолі від гарячого чаю, то рушник знімали й брали другий. Як цей став мокрий, брали третій. Як хто сказав: „Я випив три рушники чаю" то це значило: я випив стільки чаю, що від цього три рушники на чолі стали мокрі. Обчисляли 20 чарок чаю на один рушник, а кажуть, що були московські купці, що потрапили випивати по 20 „рушників" чаю на добу. Тому й це видається дивним, коли не москалі на першому місці в питті чаю, а англійці.

Справу пояснити треба либонь цим, що в подібних обчисленнях як москалі („росшенс") фігурують усі мешканці російської держави. Зрештою інакше дедви чи можна зробити обчислення. Скільки чаю спожито в краю, це ще можна обчислити, але скільки чаю спожила кожна окрема нація в державі, це неможливе.

ЧАЙ І ГРОШІ.

Хіба що в Росії вже люди з біди й чаю менше пють.

Бож відомо, що й на те, щоби пити чай, треба мати гроші. Адже каже наш нарід: Хлоп чаю пе, поки чаю є; жид, поки цукру стане; а пан, поки води хопить.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Відчит про „Просвіту".

До нашої місцевости загостив 23. березня п. М. Дудра і виголосив дуже цікавий відчит на тему 70-літнього ювилею т-ва „Просвіта". Прелеґент представив положення нашого народу зперед 70 років, коли то український нарід мав дуже мало інтеліґенції, а й та, що була, не була як слід вишколена в громадянських справах і любов до свого народу виявляла лише в той спосіб, що носила вишивані сорочки та співала українські пісні. Широкий загал був несвідомий. Щоби просвітити широкі маси українського народу, гурт українських патріотів заснував товариство „Просвіта", яке зпочатку було маленьке, а тепер розрослось у могутню організацію, що має 69 філій і 1,200 читалень.

Далі бесідник говорив про останні напади польської влади на українську церкву й на особу митрополита Шептицького, як також говорив про випадки з особистих переживань під польською владою. По відчиті присутні ставили ріжні запити, на які прелеґент давав відповіді. Також переведено збірку на просвітні цілі Лемківщини, яка принесла $21.25. В тім І. Гучка дав $1.

Присутній.

КЛІВЛЕНД О.

За обєднання політичних клюбів.

Довгі роки наша еміґрація жила тут думкою про поворот до Рідного Краю й тому в американському політичному житті не брала майже ніякої участи. Утрата нашої держави розвіяла наші надії на поворот до своєї батьківщини й заставила нас тут поселитися на стало й брати активну участь у таких американських справах, що органічно вяжуть нас з американським життям. Потворилося багато українських громадянських клюбів, що своєю працею дали пізнатись американському політичному світові, який зачинає з нами щораз то більше числитися, чим здобуваємо собі серед американців вплив, які у слушнім часі використаємо для нашої загальної української справи.

Щоб іще краще розвинути свою суспільно-політичну діяльність, деякі громадянсько-політичні клюби почали між собою тісну співпрацю, через що потворилися т. зв. Стейтові Ліґи політичних клюбів. Таке відрадне явище можна бачити в стейті Конетикот, Ню Йорк і т. д. Українці в цих стейтах зрозуміли, що нам не слід тягнутися в хвості інших народностей, а треба самим творити власну організовану силу.

Українці стейту Огайо побачили також, що одиницем, розбиті й незорганізовані не зуміють використати жадної нагоди, що їх дають нам тутешні обставини. Старанням Української Незалежної Громадянської Ліґи створено організаційний комітет, що порозписував у цій справі листи до всіх майже громадянських клюбів в Огайо. На наш заклик десять клюбів заявили свою готовість з нами спільно працювати.

Просимо всі ті клюби, що ще дотепер не зголосилися до співпраці, щоб це зробили негайно, бо вже при кінці квітня скличеться наради всіх делегатів. Вже найвищий час, щоб українці в стейті Огайо знайшли спільну мову й працювали для себе та не давали себе використовувати іншим, як це було досі. Зголошення до співпраці просимо слати на адресу: 3215 Вест 31-ша улиця, Клівленд Огайо.

За Уряд Укр. Нез. Гром. Ліґи: **Михайло Ярош**, предсідник; **Микола Декан**, рек. секр.; **Михайло Когут**, скарбник; **Лука Котович**, фін. секр.; **Марія Коростінська**, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Свято в честь Ольги Басараб.

Заходом 22 відділу Українського Червоного Хреста О.Д. В.У., який зорганізувала недавно пані Стефанія Галичин, відбулося 13 березня свято в память нашої мучениці Ольги Басараб.

Не зважаючи на злу погоду, свято вдалося вповні. Звеличили це свято своєю присутністю члениці Червоного Хреста з Джерзи Сити і з Пасейку в своїх одностроях.

В програму свята входили: скрипкове сольо п. Чуя, при акомпаніяменті панни Ухман; деклямація п. Ходачка; сопранове сольо панни Олі Онищук та промови англійською мовою Юлії Кусий і Б. Бучака, а українською мовою панї Стефанії Галичин і Т. Рудого.

Головну промову виголосила пані С. Галичин, яка вказала на ті великі ідейні цінності, що їх створила своєю мученицькою смертю О. Басараб для прийдешних українських поколінь. На її геройському чині виховуються тепер цілі покоління, які продовжують боротьбу за ту ідею, що за неї О. Басараб віддала своє життя.

Свято закінчено відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" і живим образом, в котрім брали участь члениці Червоного Хреста, члени О.Д. В.У. і Січові Стрільці в одностроях.

Т. Рудий.

АРНОЛД, ПА.

Академія в честь Тараса Шевченка.

Заходом нашої громади влаштовано 27. березня ц. р. святочну академію в честь Тараса Шевченка. Вже в 3-тій годині пополудні простора саля Народнього Дому була виповнена місцевим й позамісцевим патріотичним громадянством.

Академію відкрив гром. Зелінський коротким вступним словом. Програма була дуже багата і ріжноманітна. Взяли в ній участь три хори й орхестра; були соля і деклямації.

Реферат про нашого ґенія виголосив о. О. Железівський. Яскравими словами змалював він життя Тараса Шевченка, а також його творчість, яка причинилась до відродження закріпощеного українського народу. Промовець візвав громадян іти тим шляхом, який вказав нам наш пророк своїм віщим словом.

Панна П. Зорина, вчителька англійської школи (гай скул), передала англійською мовою для тут родженої молоді дуже гарно життєпис Шевченка.

Хор з Арнолд під управою о. Павловського (бувшого директора Кошицевої Капелі) відспівав кілька хоральних творів. І радувалась душа, слухаючи милозвучної гармонії під мистецькою кермою руки диригента. Хор з Ембрідж, під управою о. Королишина, також прекрасно відспівав кілька пісень. Найкраще вийшла „Пісня старого млинаря". І дивувались люди, слухаючи того хору. Бо ембріджський хор люди вже нераз чули під іншим проводом, одначе він ще ніколи так гарно не вивязався, як під батутою о. Королишина.

Також хор з Пітсбурга, під управою молодого диригента п. Мирослава Желіхівського, знаменито відспівав дві пісні.

Було ще кілька музичних соль і деклямацій та знаменитий квартет твору Людкевича „Кавказ". Між вокальними точками були виступи української орхестри, під проводом М. Желехівського, що виконувала музичні твори українських композиторів, як Гайворонського й інших. Програму закінчено відспіванням українського й американського гимну.

Ті три хори й орхестра влаштували такі самі свята в Ембрідж 14. березня ц. р., і в Пітсбурґу 21. березня ц. р. За те належиться шановним диригентам, орхестрі та співакам честь і слава, що не пожалували своєї праці, щоб вшанувати память нашого ґенія та щоб увіковічнити наше традиційне свято через защіплення любови до свого рідного.

Належиться також подяка арнолдській громаді, котра, не зважаючи на анормальні місцеві обставини, твердо боронить своїх національних гордощів і культурних здобутків.

Гість.

З ГУБЕРНАТОРА СЕНАТОР.

Джордж Г. Ерл, губернатор стейту Пенсилвенія, що зголосив свою кандидатуру на становище сенатора в конґресі, котре тепер займає републиканець Джеймс Дж. Дейвис. Він є прихильником політики Рузвелта.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

С. С., Алентавн, Па. — Ваша збірка на інвалідів з хрестин у В. і А. Минь виносила $2.25. Такі дрібні збірки, якщо вони менші ніж $5, оголошуємо, коли їх призбирається більше. Інакше само місце на оголошення коштувалоб часопис більше грошей, ніж їх зібрано на дану ціль.

E. J. — Маємо під рукою адресу тільки „Праці". Вона така: „Pracia", major Carvalho, Prudentopolis, Parana, Brazil.

Ню Йорк, Н. Й. — До збірки на Народню Лічницю додати: Віктор і Анастасія Яремчишин $1.50.

На великім принятті.

— Знаєте, такі великі приняття за спеціяльними запрошеннями то чиста комедія. Я, наприклад, прийшов непрошений і ніхто цього не завважив.

— Так? Я також є незапрошений...

— О, то ви також влізли тут так як я...

— Ні, я є... господарем цього дому...

ЗЇЗД ТОВАРИСТВА ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

27. лютого б. р. відбувся в Празі 5-тий річний зїзд Т-ва Прихильників Української Господарської Академії. Як відомо, метою Т-ва є матеріяльна підтримка спадкоємця Академії — Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання (УТГІ) та розбудова його в майбутньому в сталу Українську Політехніку. Це своє завдання Т-во досить успішно виконує, обєднуючи біля себе поверх 500 членів, яких головною заслугою є, що своїми вкладками вони уможливили новій українській високій школі перебути початкові роки організації, а нині допомагають її скріпленню та поширенню. Скромне меценатство пів тисячі українців дало досі, можна сказати, неочікувано великі наслідки: Інститут веде нині фактично три високошкільні курси (економічно - кооперативний факультет, висока школа політичних наук, високі курси громадської агрономії) і цілу низку інших, дуже цікавих і цінних курсів, яких перераховувати тут не будемо. Далі, Інститут нараховує нині понад 900 студентів, що студіюють й студіюють в усіх школах та курсах. У звязку з побільшенням числа студентів Інститут також помалу матеріяльно усамостійнюється, покриваючи нині своїми засобами 60% своїх видатків.

На зїзді виступив з промовою директор Інституту, проф. Л. Бич, дякуючи Т-ву за допомогу Інститутові і вказуючи на нові завдання школи, які вимагають іще нової жертвенности українського суспільства. Заступник директора, проф. Д. Фролов, у ширшому рефераті навів низку листів від окремих студентів, що високо оцінюють діяльність школи, яка сповняє високу культуру та національно-соборницьку місію, даючи можливість українцям з ріжних земель і кольоній та розкиданих на еміґрації черпати науку та обєднуватись біля єдиного духового джерела.

В діяльності Т-ва за минулий рік помітнішою акцією була подорож голови Т-ва, доц. О. Бочковського, до Франції, а саме, в центри розташування української еміґрації. Подорож мала характер інформаційно-пропаґандний. Голова Т-ва мав низку відчитів, що користувались великим успіхом і значно розворушили місцеві еміґраційні осередки. Підчас подорожі доц. О. Бочковського по Франції велику організаційну поміч виказували місцеві студенти Інституту, які подали ініціятиву подорожі голови Т-ва до Франції. На черзі стоїть поїздка голови Т-ва до Злучених Держав Америки та до Канади.

Зїзд скінчився вибором виконних органів Т-ва, чи фактично перевибором їх на черговий рік.

Склад виконних органів на 1938 р. та розділ функції між окремими членами є такий: голова управи — доц. д-р О. Бочковський; заступник голови — лектор В. Сапіцький; секретар—лектор В. Приходько; члени управи: полк. Д. Антончук, д-р Ю. Добриловський, інж. М. Захарченко, д-р В. Наливайко, інж. Ю. Нещадименко й інж. М. Сочинський. Заступник — інж. В. Бурачинський; ревізійна комісія: доц. І. Кобачків, доц. Я. Моралевич та інж. С. Колубаїв. Товариський суд: пані З. Мірна, доц. І. Мазепа, проф. М. Славінський, проф. Л. Шрамченко та проф. Я. Яковлів.

В. К.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

PING PONG TOURNAMENT RESULTS

On Friday night, March 18th, 1938, before a large gathering, the first "Greater New York City Ukrainian Club Ping Pong Tournament" got under way, at the clubrooms of the St. Vladimir's Ukrainian Club, 334 East 14th St. The clubs participating in this tournament were: St. Vladimir's Ukrainian Club, Ameruks Club, Manuks S. A. C. American Ukrainian Knowledge Society, and the Young Ukrainian Nationalists, Branch 4.

The results for the evening were: **Men's Singles:** Melvin Petruch won over Stanley Gural 21-16, 21-16. Michael Kozulak won by default from John Savitski. Steve Sawula won over John Hollowitz 21-17, 21-7. Wm. Kushla won by default from Al Troy. **Mens Doubles:** Michael Lipka and Wm. Zaraska, Ameruks, won over Michael Bellak and Michael Prokop, Manuks, 22-20, 21-16. **Girls Singles:** Stephanie Krandon won over Sophie Gimbal, 21-8, 21-5. **Mixed Doubles:** Stephanie Krandon and Michael Miller, Manuks, won over Kathryn Fill and Walter Bacad, St. Vladimir's 21-15, 21-9.

At the conclusion of these preliminary matches, there was next presented an exhibition elimination tournament, between the following: John Martinowich—St. Vladimir's Ukrainian Club, Melvin Petruch — Ameruks Club, Michael Miller — Manuks S.A.C., William Kushla — American Ukrainian Knowledge Society.

This exhibition elimination tournament was the most interesting, as well as the most exciting, of the entire evening. Winner of this exhibition was John Martinowich, St. Vladimir's Ukrainian Club.

Best match of the evening was between John Martinowich and Melvin Petruch, the match going into three sets before Martinowich won, 17-21, 21-19, 21-7.

WALTER BACAD.

On Wednesday Evening, Mar. 23, 1938 before a capacity crowd of one hundred and fifty spectators, the Ping Pong Tournament sponsored by the Ameruks Club Inc. and the St. Vladimir's Club of New York City, continued its flight towards determining the championship at the Ameruks Club clubrooms at 274 East 10th Street.

After a long evening of thrashing and smashing of Ping Pong balls back and forth across the green table, the following results were obtained:

John Martinowitz of the St. Vladimir's Club defeated William Schieb of the Ameruks Club (21-14) (21-8) in a singles match. In a mixed doubles match, exciting until the final point was scored, Mimi Prokop and William Kozulak of the Ameruks Club defeated Jennette Hazy and John Prokop of the Manuks Club (21-16) (14-21) (21-13). William Kushler lost to Michael Kozulak (23-21) (21-18). Steve Sawitsky was trounced by William Kozulak (21-16) (21-18). Michael Lipka won from Michael Zownir (20-22) (21-16) (21-19).

The three above winners represented the Ameruks Club Team and their opponents were from the American Ukrainian Junior Knowledge Society.

PHILIP KUCHMA,
MELVIN PETRUCH.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 26. березня 1938. помер у Шікаґо довголітній член У. Н. Союзу й Товариства ім. Тараса Шевченка, від. 176 У. Н. С.

НИКИТА КМЕТИК.

Покійний помер наслідком нещасного випадку. Ще 3. січня 1938. року, переходячи вулицею, був побитий автом. У шпиталі йому відтяли ногу, але він усе таки помер від наслідків випадку.

Покійний родився в селі Ялин, повіт Сянік, у Галичині. Прожив 58 літ. Оставив жену й 4 дітей. Похорон відбувся дня 29. березня 1937.

Вічна Йому Память.

Д. Бабяк, секр.

TWO PHILLY GAMES

After trailing throughout the greater part of the game, the "Philadelphia Ukrainians" rallied in the final seconds of the game, to tie the "Ukrainian Cultural Centre" boys' team, 34 to 34, and then came from behind in the extra period to win, 39 to 38, at the Ukrainian Hall March 18.

In a furious battle between the second stringers of both teams, the "Ukrainian Cultural Centre" boys won, 32-23. Thus it was discovered that Philly has two powerful basketball clubs, altho but one is entered in the UYL-NA tournament.

AL YARR.

CHALLENGE TO BOWLING TEAMS

In a recent bowling match of three games the Astoria Ukrainians' five man bowling team easily defeated the Astoria Whirpoorwills in each of the games. The score of each game was: 836-587, 723-505, and 740-686.

The outstanding player of the winning team was Terry Karas who bowled the highest individual score of 243 in the first game.

The Ukrainians issue a challenge to all Ukrainian teams in New York and New Jersey. For games write to: **Walter Hrynyshyn** Ukrainian Social Club, 30-10 32nd Street, Astoria, L. I., N. Y.

BASEBALL BOOKINGS WANTED

On Sunday, April 17, on Brady's Oval the Ukrainian Athletic club of Carteret, N. J. will open its eighth baseball season. The opposition will be furnished by the Perth Amboy Ukrainian Boys Club. Games will be played with teams in the heavy junior and light senior class.

Ukrainian teams interested in booking games should write to the Athletic Director, **Eugene Wadiak**, 640 Roosevelt Ave., Carteret, N. J.

CULTURAL CENTRE BOYS WIN

The "Ukrainian Cultural Centre" boys' basketball team celebrated Washington's Birthday with an easy 51-23 triumph over the St. Josaphat's Ukrainian Catholics of Frankford. At half time the score was 21-7. The Christy brothers scored 31 points between them.

In the other game of the evening, the U. C. C. girls battled the RCA-Victor girls to a 20-20 draw. At half time the Ukrainian girls led, 16-9. Miss Mary Sarabun again was high scorer, making 13 points. Professional rules were used.

The U.C.C. boys challenge any Ukrainian team in the country composed of players under 21 years of age. The girls likewise are anxious to meet a Ukrainian foe. For games, write to Al Yarr, 641 No. 16th St., Philadelphia.

ALLENTOWN UKES WIN TITLE

The St. Mary's Ukrainians won the Allentown Church League championship by going undefeated in 16 games. The Golden brothers averaged over 18 points per game each. The Allentown Ukes also beat Philly, McAdoo and Elizabeth Ukrainian teams.

A. YAREMKO.

CLEVELANDERS WIN ONE, LOSE ONE

The Cleveland Y.U.N. basketball team played host to Bedford, Ohio on Thursday, February 17, and won the hard-fought game by a score of 39-34. Toth and Horoshko of Y.U.N. led the winners with 13 points, respectively. Yorko of the opposing team scored 14 points.

On Saturday, February 19, the Cleveland Y.U.N. played Rossford, Ohio—the first Ukrainian League game for Cleveland. Rossford took over Cleveland with a score of 48-28. A Karnowa paced the winners with 17 points; Horoshko led the Y.U.N. team with 12 points.

STEVE BOBECHKO.

'UKES' TROUNCE ST. ANDREW'S, 46-20, FOR CHURCH LEAGUE TITLE

The St. Mary's Ukrainians (Allentown, Pa.) made short work of the Church league play-off series, beating the St. Andrew's quintet last night by a score of 46 to 20 their second straight triumph over that team, to clinch the 1937-38 championship.

Going through the league season without a defeat, St. Mary's finished the league season in first place, and then sailed through the post-season playoffs undefeated also.

Led by N. Golden, who tallied seven field goals and three fouls for 17 points, the Ukes climaxed their first year of Church league competition by taking an early lead and increasing it as the game wore on.

(Allentown Morning Call, February 22, 1938)

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ШАРОН, ПА.

З забави на народню ціль.

Парохіяни нашої православної громади в Шарон і околиці влаштували на запусти, 6. березня ц. р., в церковній салі при вул. Клярк спільну забаву. При гарних столах, які приготовили наші сестриці, а також серед веселого настрою наші громадяни, що є переважно членами У. Н. Союзу, не забули також і про Рідний Край та на зазив Івана Лисогіра й Олександра Попова зложили $8.29 на Рідну Школу. Жертвували по $1: К. Поліщук, І. Лисогір, Д. Кучмак; по 50 ц.: А. Попов, пані Кушей, пані Стефанчок, Д. Жидик, П. Німиць; по 25 ц.: пані Жидик, Д. Тилявський; решта дрібними. Вислано $8.15 через Обєднання на призначену ціль.

А. Попов.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

На Лічницю у Львові.

Центральна Рада міста Нюарку переслала через Обєднання додатково $10 на Українську Лічницю у Львові. Передтим Ц. Рада зложила на Лічницю на руки п. А. Рудницького суму $358.48. Разом з останньою сумою вона вислала на ту ціль $368.48.

Я. Шишковський.

Тяжка ситуація.

Говорить один директор одного нашого банку:

— Ви не знаєте, як то тяжко бути багатим. Коли я нікому нічого не даю — кажуть, що я скнира, скупар, маю тверде серце; колиж даю — кажуть: дає, бо хоче заспокоїти свою совість.

— Якого роду є планети?
— Думаю, що жіночого.
— Чому?
— Бо ніхто не знає, скільки їм літ...

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(122)

Пробиваючись крізь нетри, Тарзан урядигоди згадував своїх вазирів. Він був певний, що незабаром з ними зустрінеться. Сама гадка про стрічу з тими відважними вояками навівала на Тарзана нову надію на успіх. Зо своїми вазирами, які були вишколені у воєнному ділі та які були вірні йому до смерти, він міг змагатись із значно численнішим ворогом.

У тім моменті його вазири були вже недалеко оселі кавуру. Вони зупинилися в ліску і звідти оглядали цю загадкову оселю. Вони очікували Тарзана. Нагло вони зачули у повітрі якийсь дивний шум. Вслухуючись у нього, вони пізнали шум літака. Вони вже знали дещо про літака. Їм розказав про це Тарзан. Всетаки цей шум викликав у них велике заціkавлення.

Це був літак, якого власті в Найробі вислали на розшуки пасажирів розбитого літака, в якім була Джейн і товариство. Але цей літак, що шукав розбитків, сам загнався в дикі околиці і почав виходити з бензини. Пільот нервово кружляв по околиці, яка всюди була поросла лісом або корчами. Вкінці він побачив оселю кавуру і вільне поле біля неї.

Він почав опускатися, щоб ще ближче оглянути околицю. Далі він запримітив, що якісь люди виходять з цеї оселі. Підіхавши до них зовсім близько, він розпізнав, що це білі люди. Це його дуже врадувало і він рішив уже безпроволочно осісти. Але це була страшенна помилка. Він не знав, що через те попаде в саму пащу отруйних гадюк.